

Yol Gösterici Üç Yıldız

Venüs ve Satürn'ün yakınlaşmasına, kış yıldızlarının altigen oluşturup Betelgöz çevresindeki dansına, Merkür'ün Ay'la buluşmasına hazırsanız haydi kış gözlemine başlayalım. Ancak önce "Avcı'nın Kemerini" bulalım!

Kış Altigeni'ni oluşturan parlak kış yıldızlarına 31 Ocak akşamı Ay ve Mars da eşlik edecek.

Kış yıldızları, parlaklıkları ve konumlarıyla gökyüzünde kolayca bulunur. Aralarında dikkati ilk çekense Avcı (Orion) Takımyıldızı'nın üç yıldız sıraya girmiş gibi yan yana ve birbirlerine yakın görünen kemeridir. Hava karardığında aşağıdan yukarıya, ilerleyen saatlerde yan yana görülen bu üçlünün soldan sağa adları: Alnitak, Alnilam ve Mintaka. Bu üçlüyü saran dört parlak yıldızın biri kırmızı, biri de mavi parlar. Kırmızı olanın adı Betelgöz, mavininki Rigel. Üç yıldızın doğrultusunu ufka doğru devam ettirdiğimizde gökyüzünün en parlak

yıldızına ulaşırız: Sirius (Akyıldız). Böylece Avcı'dan uzaklaşarak Büyük Köpek Takımyıldızı'na ulaştık. Şimdi de üçlüyü yukarıya doğru izleyelim. Bu doğrultuda iki turuncu parlak gök cismi göreceğiz. Bunlardan daha parlak olan Mars, sağ aşağıda ve sönük olansa Aldebaran. Aldebaran, yan yatmış V harfine benzeyen Öküz Açık Yıldız Kümesi doğrultusundadır. Yıldız kümesi, Aldebaran ve yakındaki diğer yıldızlar Boğa Takımyıldızı'nı oluşturur. Üçlüden doğu yönüne ilerlediğimizde iki beyaz parlak yıldız ulaşırız. Şimdi de İkizler Takımyıldızı'nı bulduk. Bu iki yıldız, ikizlerin

23 Ocak akşamı batı ufka bakarsak Ay, Satürn ve Venüs'ü yakın konumda gözlemleyeceğiz.

başlarını simgeleyen Kastor ve Polluks. Üçlü yol göstermese de bu bölgede dikkatimizi çekecek iki yıldız daha var: İki İyizlerle Sırıus arasında parlayan yıldız Prokyon. Bu yıldız Küçük Köpek Takımyıldızı doğrultusunda bulunur. Diğeriyse İyizler'den daha yukarıda görünen, Arabacı Takımyıldızı'nın parlak yıldızı Kapella.

Asterizm Nedir?

Avcı'nın kemerindeki üç yıldızdan yararlanarak rahatlıkla bulduğumuz yıldızları hatırlayalım: Ufka en yakın olandan başlayıp saat yönünde ilerlersek; Sırıus, Prokyon, Polluks, Kapella, Aldebaran ve Rigel. Bu altı yıldızın bir altıgen oluşturduğunu fark ettiniz mi? Kış aylarında gökyüzüne bakar bakmaz dikkatinizi çekecek bu gruba "Kış Altıgeni" denir. Gökyüzündeki takımyıldızları bulabilmek için kullanılan bu yol gösterici şekillere "Asterizm" denir. Kepçe, Büyük Kare, Yaz Üçgeni de sıklıkla kullanılan diğer asterizmlerdir. Siz de kendi asterizmlerinizi belirleyebilir, takımyıldızları kendi ipuçlarınızla keşfedebilirsiniz.

Gezegenler

Ocak ayında tüm parlak gezegenler gökyüzünde olacak. Sabahları

Merkür'ü, akşamları da batıdan doğuya sırasıyla Venüs, Satürn, Jüpiter ve Mars'ı gözlemleyeceğiz. 20 Ocak sabahı Ay, Merkür'le birlikte doğacak. Merkür, Ay'ın sol üstünde gözlemlenecek. Böylece yıldızlardan ayırt etmekte zorlandığımız Merkür'ü görebileceğiz. Akşamları gözlemlediğimiz gezegenlerden batı ufka en yakın olan Venüs, her gün biraz daha yükselecek. Satürn de Venüs'ün aksine ufka yaklaşacak. İki gezegen 22 Ocak'ta birbirlerine çok yakın gözlemlenecek. 23 Ocak akşamında Ay, iki gezegenin solunda olacak ve saat 19.30 dolayında batı ufka kaybolacak. Ay, 25-26 Ocak akşamları Jüpiter'e, 28 Ocak'ta Uranüs'e (Uranüs'ü görebilmek için küçük bir teleskop gerekir.), 30-31 Ocak akşamları da Mars'a eşlik edecek.

Jüpiter 22 Ocak'ta Günberide Olacak

Jüpiter 22 Ocak'ta Güneş'e en yakın olduğu konuma gelecek. Çembere yakın elips biçimli bir yörüngede dolandığı için günberide olduğu gün, sıcaklığında ve parlaklığında önemli bir değişim fark etmeyeceğiz.

Ay'ın Evreleri

Burcu Parmak